

Tadil-i Erkan

Kaynak: Tam İlmihâl Se'âdet-i Ebediyye

76 — İKİNCİ CİLD, 87. ci MEKTÛB

Bu mektûb, Efganistânlı Feth hâna yazılmış olup, ta'dîl-i erkânı, ahkâm-ı islâmiyyeye yapışmağı ve bid'atden kaçınmağı bildirmektedir:

Allahü teâlâyâ hamd olsun! Onun seçtiği, sevdiği iyi insanlara selâmetler, râhatlıklar olsun! Bu fakîre “kaddesallahü teâlâ sirrehül'azîz” karşı kıymetli sevginizi ve hâlis bağlılığınızı bildiren mektûb-ı şerîfiniz geldi. Allahü teâlâ, büyüklerin sevgisini kalblerimize yerleşdirsin! Mes'ûd ve muhterem ahbâblara birinci nasîhat, Muhammed Mustafânın “aleyhissalâtü vesselâm” sünnet-i seniyyesine yapışmaktır. Ya'nî, her müslimânın birinci vazîfesi, islâmiyyete uymaktır ve islâmiyyetin beğenmediği şeylerden, bid'atlerden kaçmaktır.

Bir kimse, terk edilmiş, unutulmuş bir sünneti meydâna çıkarırsa, yüz şehîd sevâbı kazanır. Yâ bir farzı veyâ vâcibi meydâna çıkarmanın sevâbı ne kadar çok olur! O hâlde, nemâzda, ta'dîl-i erkâna dikkat etmelidir. Ya'nî, rükû'da ve secdelerde ve kavmede ve celsede tumânînet buldukdan, ya'nî her a'zâ hareketsiz olduktan sonra biraz durmalıdır ki, Hanefî âlimlerinin çoğu, buna vâcib demiştir. İmâm-ı Ebû Yûsûf ve imâm-ı Şâfi'î [ve Mâlik] ise, farz demiştir. Ba'zı Hanefî âlimleri de sünnet demişlerdir. Müslimânların çoğu, bunu yapmıyor. Bu bir ameli meydâna çıkarana, Allah yolunda harb edip cânını veren yüz şehîd sevâbından çok sevâb verilir. Ahkâm-ı şer'iyeden hepsi de böyledir. Ya'nî halâl, harâm, mekrûh, farz, vâcib ve sünnetlerden birini öğretip, gereğini yapıran, böyle sevâb kazanır.

Bir kimseden sebepsiz, zor ile haksız olarak alınan bir kuruşu, sâhibine geri vermek, yüzlerle lira sadaka vermekten, katkat dahâ sevâbdır. Bir kimse, Peygamberlerin “alâ nebiyyinâ ve aleyhimüssalevâtü vesselâm” yaptığı ibâdetleri yapsa, fekat, üzerinde başkasının bir kuruş hakkı bulunsa, bu bir kuruşu ödemedikçe, Cennete giremeyeceği bildirilmiştir. Boşadığı kadına mehr parasını ödemek de kul hakkıdır. [İbnî Âbidîn “rahmetullahi teâlâ aleyh”, beşinci cild, ikiyüzyetmişaltıncı sahîfede buyuruyor ki, (Başkasının çocuğunu, babasının emri ile de olsa, döğmek câiz değildir. Hoca, talebesini çalışdırmak için, üç kerre eli ile döğebilir. Sopa ile vurması câiz değildir).]

Hülâsa, zâhiri, ya'nî bütün a'zâları ahkâm-ı şer'iyeyi yapmakla bezedikten sonra bâtına teveccüh etmeli, böylece, yapılan ameli gafletten uzak tutmalıdır. Kalbin imdâdı olmadan a'zânın ahkâm-ı islâmiyyeye yapışmakla bezenmesi çok güçtür. Âlimler, böyle olur, şöyle olmaz diye fetvâ verirler. Bunları yapmak ise, Allah adamlarının işidir. Kalbin temizlenmesine, nûrlanmasına çalışmak, her a'zânın, ahkâm-ı islâmiyyeye yapışmasına sebep olur. Yalnız kalb ile uğraşıp, ahkâm-ı islâmiyyeye yapışmayan mülhiddir. Doğru yoldan sapıktır. Böyle kimselerin kalblerinde ve rûhlarında birşeyler hâsıl olması, istidrâcdır. Ya'nî, onları derece derece, yavaş yavaş Cehennem derinliklerine indirirler. Kalbde ve rûhda hâsıl olan şeylerin doğru ve iyi olmasına alâmet, bütün a'zânın ahkâm-ı islâmiyyeye yapışmakla süslenmesidir. Doğru yol, kurtuluş yolu, işte budur! Allahü teâlâ, hepimizi bu doğru yoldan ayırmasın! Âmîn.

[[**(Mecelle)**nin otuzikinci maddesinde, (Zarûret içinde olmak, başkasının hakkını gidermez) diyor. Açlıktan ölecek olan kimse, başkasının malını, ölümden kurtaracak kadar yiyebilir ise de, bunun değerini veyâ mislini ödemesi lâzım olur. Başkasının malını yemek, şerâb içmekden dahâ büyük günâhdır].

***Ne iyi O gözler ki, güzele bakmaktadır.
Ne tâli'li o kalb ki, Onun için yanmaktadır!***

77 — İKİNCİ CİLD, 69. cu MEKTÛB

Bu mektûb, Muhammed Murâd-ı Bedahşîye yazılmış olup, nemâzın ta'dîl-i erkânı ve tumânîneti ve câmi'de safların düzeltilmesi ve kâfirlere karşı harbe giderken niyyetin düzeltilmesi ve teheccüd nemâzı ve yemeklerin halâlden seçilmesine dikkat olunması bildirilmektedir:

Allahü teâlâyâ hamd olsun! Onun seçtiği, beğendiği kullarına selâmlar, râhatlıklar olsun! Mektûbunuz geldi. Arkadaşların, dostların, doğru yoldan ayrılmadıkları anlaşılacak, çok sevindirdi. Allahü teâlâ, doğruluğunuzu ve doğru yolda bulunmanızı arttırdı! Arkadaşlarımız ile birlikte verdiğiniz vazîfeyi yapmağa devâm ediyoruz. Beş vakt nemâzı, elli altmış kişilik cemâ'at ile kılıyoruz, diyorsunuz. Bunun için, Allahü teâlâyâ hamd ü senâlar olsun! Kalbin Allahü teâlâ ile olması, bedeninin, a'zânın da ahkâm-ı şer'iyeyi yapmakla zînetlenmesi, ne büyük bir ni'mettir. Bu zemânda insanların çoğu nemâz kılmakta gevşek davranıyor. Tumânînete ve ta'dîl-i erkâna

ehemmiyyet vermiyorlar. Bunun için, siz sevdiklerime, bu noktayı belirtmeğe mecbûr oldum. İyi dinleyiniz! Peygamberimiz “sallallahü aleyhi ve sellem”, **(En büyük hırsız, kendi nemâzından çalan kimsedir)** buyurdu. Yâ Resûlallah! Bir kimse, kendi nemâzından nasıl çalar? diye sordular. **(Nemâzın rükü’ünü ve secdelerini temâm yapmamakla)** buyurdu. Bir def’a da buyurdu ki, **(Rükü’da ve secdelerde, belini yerine yerleştirip biraz durmayan kimsenin nemâzını Allahü teâlâ kabul etmez)**. Peygamberimiz “sallallahü aleyhi ve sellem”, bir kimseyi nemâz kılarken, rükü’ünü ve secdelerini temâm yapmadığını görüp, **(Sen nemâzlarını böyle kıldığın için, Muhammedin “aleyhissalâtü vesselâm” dîninden başka bir dinde olarak ölmekten korkmuyor musun?)** buyurdu. Yine buyurdu ki, **(Sizlerden biriniz, nemâz kılarken, rükü’dan sonra temâm kalkıp, dik durmadıkca ve ayakda, her uzv yerine yerleşip durmadıkca nemâzı temâm olmaz)**. Bir kerre de buyurdu ki, **(İki secde arasında dik oturmadıkca, nemâzınız temâm olmaz)**. Birgün Peygamberimiz “sallallahü aleyhi ve sellem”, birini nemâz kılarken, nemâzın ahkâm ve erkânına riâyet etmediğini, rükü’dan kalkınca, dikilip durmadığını ve iki secde arasında oturmadığını görüp, buyurdu ki, **(Eğer nemâzlarını böyle kılarak ölürsen, kıyâmet günü, sana benim ümmetinden demezler)**. Bir başka yerde de buyurdu, **(Bu hâl üzere ölürsen, Muhammedin “aleyhisselâm” dîninde olarak ölmemiş olursun)**. Ebû Hüreyre “radiyallahü anh” buyurdu ki, (Altmış sene, bütün nemâzlarını kılıp da, hiçbir nemâzı kabul olmıyan kimse, rükü’ ve secdelerini temâm yapmıyan kimsedir). Zeyd ibni Vehb “rahmetullahi teâlâ aleyh” birini nemâz kılarken rükü’ ve secdelerini temâm yapmadığını gördü. Yanına çağırıp, ne kadar zemândır böyle nemâz kılıyorsun, dedi. Kırk sene deyince, sen kırk senedir nemâz kılmamışsın. Ölürsen Muhammed Resûlullahın “sallallahü aleyhi ve sellem” sünneti [ya’nî dîni] üzere ölmezsin, dedi.

Taberânînin “rahmetullahi teâlâ aleyh” **(Evsât)**ında bildirilmiştir ki, bir mü’min nemâzını güzel kılar, rükü’ ve secdelerini temâm yaparsa, nemâz sevinir ve nûrlu olur. Melekler, o nemâzı göke çıkarır. O nemâz, nemâzı kılmış olana, iyi düâ eder ve sen beni kusûrlu olmaktan koruduğun gibi, Allahü teâlâ da, seni muhâfaza etsin, der. Nemâz güzel kılınmazsa, siyâh olur. Melekler o nemâzdan iğrenir. Göke götürmezler. O nemâz, kılmış olana, fenâ düâ eder. Sen beni zâyı’ eylediğin, kötü hâle soktuğun gibi, Allahü teâlâ da, seni zâyı’ eylesin, der. O hâlde, nemâzları temâm kılmağa çalışmalı, ta’dîl-i erkânı yapmalı, rükü’u, secdeleri, **(Kavme)**yi [ya’nî rükü’dan kalkıp dikilmeği] ve **(Celse)**yi [ya’nî, iki secde arasında oturmağı]

iyi yapmalıdır. Başkalarının da kusûrlarını görünce söylemelidir. Din kardeşlerinin nemâzlarını temâm kılmalarına yardım etmelidir. Tumânînet [ya'nî uzvların hareket etmemesi] ve ta'dîl-i erkânın [Bir kerre sübhânallah diyecek kadar hareketsiz durmak] yapılmasına çağır açmalıdır. Müslimânların çoğu, bunları yapmak şerefinden mahrûm kalıyor. Bu ni'met, elden çıkmış bulunuyor. Bu ameli meydâna çıkarmak çok mühimdir.

Peygamberimiz "sallallahü aleyhi ve sellem" buyurdu ki, **(Unutulmuş bir sünnetimi meydâna çıkarana, yüz şehîd sevâbı verilecektir).**

Cemâ'at ile nemâz kılarken safları düz yapmağa da dikkat etmelidir. Safdan ileride ve geride durmamalıdır. Herkes, bir hizâda durmağa çalışmalıdır. Peygamberimiz "sallallahü aleyhi ve sellem", önce safları düzeltir, ondan sonra nemâza dururdu. **(Safları düzeltmek, nemâz kılmanın bir parçasıdır)** buyururdu. Yâ Rabbî! Bizlere, nihâyetsiz rahmet hazînenden nasîb eyle! Hepimizi doğru yoldan ayırma!

Ey mes'ûd ve bahtiyâr kardeşim! Amel ve ibâdet, niyyet ile dürüst olur. Kâfirlere karşı muhârebeye giderken, önce niyyeti düzeltmelidir. Ancak, bundan sonra sevâb kazanılır. Muhârebeye gitmekten maksad, Allahü teâlânın ismini, dînini yaymak ve yükseltmek ve din düşmanlarını za'îfletmek ve bozguna uğratmak olmalıdır. [Allahü teâlânın dînini, Onun kullarına ulaştırmak, insanları küfrden, cehâletden kurtarıp îmâna, ebedî se'âdete kavuşturmak olmalı. Adam öldürmek, can yakmak niyyeti ile cihâda gitmemelidir. Cihâd, kâfirleri zorla küfrden kurtarmaktır.] Çünkü, biz müslimânlara böyle emr edilmiştir ve cihâd da, bu demektir. Başka şeylere niyyet ederek, cihâd sevâbından mahrûm kalmamalıdır. Gâzîlerin beyt-ül-mâldan ma'âş almaları, cihâdı ve cihâd sevâbını bozmaz. [Bütün ibâdetlerin kabûl olması için de, Allahü teâlâ için yapılması ve böyle niyyet edilmesi şarttır.] Kötü niyyetler, ibâdeti bozar. Niyyeti düzeltmeli, ma'âş da almalı, cihâda gitmelidir. Gâzîlik ve şehîdlik sevâblarını beklemelidir. Sizin hâlinize gıpta ediyor, imreniyorum. Kalbiniz Allahü teâlâ ile, a'zâlarınız, cemâ'at ile nemâz kılmakla ve ayrıca, din düşmanları, kâfirler ile cihâd etmekle [Allahü teâlânın dînini kâfirlere yaymakla da] şereflemekdesiniz. Gazâdan selâmet ile çıkan gâzî olur, mücâhid olur. Ölen, hâlis şehîd olup, en büyük sevâblara, ni'metlere kavuşur. Fekat, tekrâr bildireyim ki, bunlar, ancak niyyeti düzelttikden sonradır. Hâlis niyyet kalbe gelmezse, böyle niyyet etmeğe, kendinizi zorlamalı ve bu niyyetin kalbde hâsıl olmasını, Allahü teâlâdan yalvararak istemelidir.

Harbde kâfirlerin öldürdüğü, sulh zemânında zâlimlerin işkence yaparak öldürdüğü kimsenin şehîd olması için, ölürken müslimân olması, kalbinde îmân olması lâzımdır.

[**TENBÎH:** Âdem aleyhisselâmdan bugüne kadar, her zemân, her yerde, kötü insanlar iyilere saldırmışlardır. Allahü teâlâ herşeyi sebebler ile yaratmaktadır. Kötülerin cezâsını da, kötü insanlar vâsıtası ile vermektedir. İşkence edenlere dünyâda da cezâlarını vermektedir. Kötülerin yanı sıra, iyiler de azâb görmektedir. Bunların ve harbde ölenlerin ve kazâda ölen müslimânların hepsi şehîddir. Dünyâda azâb çeken iyi, suçsuz müslimânlara âhıretde bol ni'metler verilecektir. Âhıretde ni'mete kavuşmak için, îmân sâhibi olmak lâzım olduğu din kitâblarında yazılıdır. Bu kitâblar dünyânın her yerinde çok vardır. Bu kitâbları okuyup da inanmıyana kâfir denir. İslâmiyyeti işitmiyen kâfir olmaz. İşitince (**Lâ ilâhe illallah Muhammedün Resûlullah**) diyen ve buna inanan müslimân olur. Bunun ma'nâsı, (**Herşeyi yaratan bir Allah vardır ve Muhammed aleyhisselâm Onun Resûlüdür**)dır. Müslimân olan, Onun son Peygamberine tâbi' olur. Birçok yerde, kâfirler, zâlimler, suçsuz müslimânları, kadınları, çocukları öldürmüşlerdir. Öldürülen müslimânlar, şehîd olur. Öldürülürken, yapılan işkencelerin acısını duymaz. Ölürken, kabrde verilecek olan Cennet ni'metlerini görerek çok sevinir. Şehîdler ölürken hiç acı duymaz. Sevinir ve çok neş'elenir. Cennet ni'metlerine kavuşur. Hadîs-i şerîfde (**Müslimânların kabri Cennet bağçelerindedir**) buyuruldu.]

Oradaki ahabbıma bir nasîhatim de, (**Teheccüd**) nemâzını kılmanızdır. [Ya'nî gece sonuna doğru nemâz kılmalıdır.] Büyüklerimiz, bu nemâzı hep kılmışdı. Size burada iken de söylemişdim ki, eğer o zemân uyanamaz iseniz, evdekilere söyleyiniz, sizi her hâl-ü-kârda uyandırsınlar. Sizi, gaflet uykusunda bırakmasınlar. Böylece, birkaç gece kalkınca, alışıarak, kendiniz kolayca kalkar ve bu se'âdete kavuşursunuz.

Başka bir nasîhatim de, yenilen lokmalarda, ihtiyâtlı davranmaktır. Bir müslimânın, her yerde bulunduğu, herşeyi yimesi doğru değildir. Lokmaların halâldan mı, harâmdan mı geldiğini düşünmek lâzımdır. İnsan, başlı başına değildir ki, her bildiğini, aklına geleni yapsın. Sâhibimiz, yaratanımız var "celle celâlüh". Onun emrleri ve yasakları var. Beğendiği ve beğenmediği şeyleri, âlemlere rahmet olan Peygamberleri "aleyhimüssalevâtü vetteslîmât" ile, bizlere bildirmiştir. Sâhibinin, yaratanının beğenmediği şeyleri istiyen, ne kadar bedbaht ve zevallıdır. Herşeyi sâhibinin izni olmadan kullanmak istiyor. Böyle kimseler, utansın ki, dünyâda, bu şeylerin

gelip geçici sâhiblerine sormadan birşeylerini kullanmıyor. Bu, hakîkî olmıyan sâhiblerin haklarını gözetiyorlar da, bunların hakîkî sâhibi, beğenmediği şeyleri, şiddetle, pek sıkı yasak ettiği ve yapanları ağır cezâlarla korkutduğu hâlde, Onun sözüne iltifât etmiyor, aldırıyorlar. Bu hâl, müslimânlık mıdır, yoksa kâfirlik midir? İyi düşünmelidir! Şimdi ecel gelmemiş, fırsat elden kaçmamıştır. Geçmişdeki kusûrları temâmlamak, düzeltmek mümkündür. Çünkü, **(Günâhına tevbe eden, hiç günâh yapmamış gibidir)** hadîs-i şerîfi, kusûru olanlara müjdedir. Fekat bir kimse, bile bile günâh işler ve herkese bildirir, hiç sıkılmazsa, münâfık olur. Müslimân görünmesi, onu azâbdan kurtarmaz. Bundan dahâ çok ve dahâ ağır söylemeğe ne lüzûm var? Akıllı olana, bir işâret yetişir.

Şunu da söyleyeyim ki, korkulu yerlerde ve düşman karşısında ve emîn ve râhat olmak için (Li îlâfi) sûresini okumalıdır. Tecribe edilmiştir. Her gün ve her gece, hiç olmazsa, onbire def'a okumalıdır. Hadîs-i şerîfde buyuruldu ki, **(Bir yere gelen kimse E'ûzü bikelimâtillâhit-tâmmâti min şerri mâ haleka okursa, o yerden kalkıncaya kadar, ona hiçbirşey zarar, kötülük yapmaz).** [Korkulu şeyden kurtulmak ve bir dileğe kavuşmak için, **Tâhâ** sûresinin otuzyedinci âyetinden **(Velekad)**dan, otuzdokuz sonuna **(alâ aynî)**ye kadar kâğıda mürekkeble yazıp, bir şeye yedi kerre sarıp, yanında taşınmalıdır. Fâidesi çok görülmüştür.] Doğru yolda gidenlere, Allahü teâlâ selâmet versin! Âmîn.

Kaynak: www.dinimizislam.com

Sual: Tadil-i erkan nedir? Tadil-i erkana uyulmazsa ne olur?

CEVAP

Tadil-i erkan, namazda beş yerde yani rûku, iki secde, kavme ve celsede, her uzvun hareketsiz ve sakin olup, bir miktar durmak demektir. Tadil-i erkan kasten terk edilirse, imam-ı Ebu Yusuf'a göre namaz bozulmuş olur. Tarafeyne yani imam-ı a'zam ile imam-ı Muhammede göre, bozulmuş olmaz ise de, vacibin kasten terki dolayısıyla, namazın iadesi vacibdir. Unutarak terk edilince de **secde-i sehv** gerekir.

İslam Ahlakı kitabında, tadil-i erkana uymamanın bazı zararları şöyle sıralanıyor:

- 1- Fakirliğe sebep olur.
- 2- Adaletten düşer, şahitliği dinen kabul olmaz.

- 3- Namaz kıldığı yer, kıyamette aleyhine şahitlik eder.
- 4- İmansız ölmeye sebep olur.
- 5- Namazın hırsızı olur.
- 6- Kıldığı namazı, eski bez gibi ahirette yüzüne vurulur.
- 7- Allahü teâlânın merhametinden mahrum olur.
- 8- Diğer ibadetlerin sevabının yok olmasına sebep olur.
- 9- Cahillerin tadil-i erkani terk etmelerine sebep olur. Bu bakımdan, din adamının günah işlemesi daha çok azap çekmeye sebep olur. [Mesela din adamı takkesiz namaz kılsa, cahillere örnek olacağı için diğer insanlardan daha çok kerih iş işlemiş olur.]
- 10- Allahü azım-üş-şanın gazabına düçar olur.
- 11- Şeytanı sevindirmiş olur.
- 12- Cennetten uzak, Cehenneme yakın olur.
- 13- Kendine zulmetmiş olur.
- 14- Sağ ve solundaki meleklerle eziyet etmiş olur.
- 15- Resulullah efendimizi üzmüş olur.
- 16- Bütün mahlukata zararı dokunur. Çünkü o kimsenin günahı sebebiyle, yağmurlar yağmayabilir veya vakitsiz olarak yağmur yağar da, yarar yerine zarar vermiş olur.

Kavme: rüküdan kalkıp dikilmek

Celse: iki secde arasında oturmak

Sual: Namazda tadil-i erkana riayet nasıl olur?

CEVAP

Rüku, secde, kavme ve celsede, her uzvun hareketsiz ve sakin olup, bir miktar durmaya tadil-i erkan denir. Mesela rükuya eğilir eğilmez durmadan kalkılmaz. Kavme de öyle, yani rükudan kalkınca biraz beklemek belini dik tutmak gerekir. Secdeden kalkınca da öyle. Bunlara tadil-i erkan denir. Okumalar hareketsiz olmaya mani değildir. Üç kere tesbih söyleyince

otomatikman beklemiş oluyoruz, ayrıca beklenmez. Kavmede de Rabbena lekel hamd demekle beklemiş oluyoruz.

Sual: Çok hızlı namaz kılanlar oluyor. Böyle çok hızlı kılınan namaz sahih midir?

CEVAP

Namazı hızlı kılan kimse, eğer kıraati düzgün ise ve tadil-i erkana da riayet edebiliyorsa, namazları sahih olur. Fakat genel olarak hızlı kılan kimse, tadil-i erkana riayet etmez. Kavme ve celsede belini tam doğrultmaz. Tadil-i erkana riayet etmek vaciptir. Namazın vaciplerinden biri bilerek terk edilirse, o namazı tekrar kılmak vacip olur.

Bu bakımdan namazı acele etmeden, farzına, vacibine, sünnet ve edeplerine riayet ederek kılmalıdır. **Vesilet-ün-necat**'taki hadis-i şeriflerden birkaçı şöyle:

(Hırsızların en büyüğü, namazından çalandır. Yani namazın erkanına riayet etmez, rüku ve secdelerini hakkıyla yerine getirmez.)

(Altmış sene, namaz kılıp da namazı kabul olmayan şu kimsedir ki, rüku ve secdeleri tamamiyle yerine getirmez.)

(Namaz kılan çok kimse vardır ki, namazlarından onda birden fazla yazılmaz. Herkesin namazında, kalbin hazır olduğu kısımlar yazılır.)

(Kalbin hazır olmadığı namaza, Allahü teâlâ nazar etmez.)

(Namaz, imanın başı, dinin direği, müminin miracı, göğün nuru ve Cehennemden kurtarıcıdır.)

Şu halde dinimizin direği olan namazı kılarken acele etmemeli, gafletten uzak olarak kılmaya çalışmalıdır. **(Saadet Yolu)**

Sual: Tumaninetin ölçüsü Hanefi, Maliki ve Şafii'de nedir?

CEVAP

Üç mezhepte de aynıdır.

Tadil-i erkân

Sual: Namazda tadil-i erkân dört yerde mi, beş yerde midir? Kıyamda da, hareketsiz ve sakin durmak tadil-i erkândan değil midir?

CEVAP

Tadil-i erkân, rükû, iki secde, kavme ve celsede, her uzuv hareketsiz ve sakin olup, bir miktar durmak demektir. İki secde bir kabul edilince dört yerde denir, ayrı kabul edilirse beş yerde denir. Sayısından çok, nerelerde hareketsiz durulacağını bilmek önemlidir.

Kıyamda da hareketsiz durmak, sağa sola sallanmamak gerekir. Bu herkesçe yapıldığı için kıyam, tadil-i erkân arasında bildirilmemiştir. Son teşehhütte oturmak da farzdır. Ama herkes hareketsiz oturduğu için, tadil-i erkân arasında bildirilmemiştir.

Tâdil-i erkâna riayet etmeli

Sual: Namazda tadil-i erkâna uymak için, **(Rabbenâ lekel hamd)** dedikten sonra, **(Sübhânallah)** diyecek kadar durmak şart mıdır?

CEVAP

Hayır, şart değildir. Rükûda ve iki secdede tadil-i erkân, yani Sübhânallah diyecek kadar durmak vacib, daha çok durmak sünnettir.

Tadil-i erkâna riayet etmek için celsede yani iki secde arasında ve kavmede yani rükûdan kalktıktan sonra **(Sübhânallah)** diyecek kadar durmak vacibdir. Rükûdan kalkarken **(Semiallahü limen hamideh)** söyleyip, kavmede de, **(Rabbenâ lekel hamd)** denince, vacib de, sünnet de yerine geliyor. Yani o kadar durulmuş oluyor.

Tadil-i erkâna riayet unutulursa, yani **(Sübhânallah)** diyecek kadar durulmazsa, secde-i sehv gerekir.